
Objava i objave

Teološko vrjednovanje 'privatnih, posebnih' objava

Dušan Moro, Split

UDK: 248.2 : 231.74
Pregledni znanstveni rad

Sažetak

Od početka kršćanstva i života Kristove Crkve susrećemo se s različitim darovima Duha Svetoga. To su viđenja, proroštva, čudesa, ukazanja, mistična iskustva, posebni znakovi i poruke koje Duh "dijeli kako hoće" (1 Kor 12,11).

To su posebne milosti udijeljene pojedincima, pa čak i većim skupinama, te sve one pridonose osobnom kršćanskom rastu, ali su udijeljene i pod vidom 'izgradnje cjelokupne zajednice'.

Učiteljstvo Crkve i teološka znanost naziva ih "privatnim (specijalnim), posebnim objavama" i tako ih razlikuje od javne, službene Objave, sadržane u Sv. pismu i u Predaji Crkve.

Stoga ćemo vidjeti, u kratkim crtama, što je to Objava, što su vrijednosti, prinosi i kriteriji za prosuđivanje tih 'privatnih objava', te prikazati teološki razvoj, kroz stoljeća, vrjednovanja tih posebnih darova i milosti.

Osobito je to aktualno danas, kada smo suočeni s porastom tih fenomena, širenjem raznovrsnih poruka, određenom znatizeljnom i traženjem tih pojava te okupljanjem vjernika u mjestima gdje se to dogodilo i oko 'primatelja' tih poruka, viđenja, ukazanja.

1. BOŽJA OBJAVA

Što je to Objava i njezin sadržaj i njezina obvezatnost za kršćanina i cijelu Crkvu jasno je izloženo u učenju Crkve. Sažeto je to izraženo u Dogmatskoj konstituciji II. vatikanskog

sabora *Dei Verbum*, br. 2: "U svojoj dobroti i mudrosti odlučio je Bog da objavi samoga Sebe i da saopći otajstvo svoje volje, kojim ljudi po Kristu, Riječi koja tijelo postade, u Duhu Svetom imaju pristup k Ocu i postaju zajedničari božanske naravi."

Sržno rečeno, cjelokupna se Objava može tumačiti kao Božji govor čovjeku, kao prodor Boga i Njegova nauma o spasenju u ljudsku povijest i oblikovanje te povijesti. J. R. Geiselmann, poznati stručnjak i auktoritet za pitanja Objave, slijedeći višestoljetno učenje Crkve o tom pitanju, cjelokupnu Objavu dijeli na dvije kategorije:

a) Naravna Objava. To je ona koja se očituje u djelima stvaranja, veličini, ljepoti, veličanstvenosti, snazi i djelotvornosti svega stvorenoga (usp. Pss. 8; 19; 104; Mudr 13.1-7; Rim 1,20),

b) Pra-Objava u riječima. "Ona je, za razliku od one prve (objave), koja se može nazvati Objava po djelima, objava preko koje Stvoritelj zapodijeva razgovor s ljudima i njima se objavljuje po riječi (Riječ-Objava), koja se dalje prenosi od pokoljenja na pokoljenje. I oblik po kojem se ta pra-riječ zadržava u ljudskom rodu jest Predaja (Traditio)."¹

To je povijesno-spasenjski proces koji vodi i usmjeren je ostvarenju pravednosti, mira, etičkog ponašanja i djelovanja koje će preobraziti i preobražavati svijet i sve odnose u njemu.

Objava je susret Boga i čovjeka, tj. 'Božje snishođenje' do ljudskog bića, koje se može najbolje vidjeti u povijesti izabranog naroda, u Abrahamovu i Mojsijevu pozivu, te iskustvu tog proroka i Zakonodavca (usp. Pnz 34,10-12).

To je, istodobno, i početak mesijanske nade, obećanja koje će doći do svog ispunjenja u rođenju i djelovanju Isusa iz Nazareta, koji će biti i ostati Kyrios-Gospodin, Krist Raspeti, Uskrsli i proslavljeni kod Oca nebeskoga.

Ali, uz tu javnu objavu, susrećemo i mnoštvo 'posebnih', partikularnih, ili, rekli bismo, 'privatnih' objava! U čemu je razlika?

---

¹ J. R. Geiselmann, *Offenbarung*, u: Handbuch theologischer Grundbegriffe, II, (hrsg. v. H. Fries), Kösel Verlag, München, 1963., str. 242-250 (245).

Joseph kardinal Ratzinger, pisao je o tome 2000. god. prigodom objave treće fatimske tajne, obrazlažući razliku između javne objave i privatnih objava: Nauk Crkve razlikuje između 'javne objave' i 'privatnih objava'. Među objema postoji ne samo stupnjevita nego i bitna razlika. Riječ 'javna objava' označava Božje objaviteljsko djelo koje je namijenjeno cijelome čovječanstvu, a kojega ćemo vidljivi trag pronaći u dvodijelnoj Bibliji Staroga i Novoga zavjeta. Nazivamo je 'objavom' jer se u njoj sam Bog korak po korak ljudima objavljuje sve do one točke kad je on sam postao čovjekom, da bi k sebi privukao utjelovljenim Sinom Isusom Kristom cijeli svijet te taj svijet sa sobom sjedinio. Ne radi se dakle o intelektualnim, razumskim priopćenjima, nego se radi o procesu života u kome Bog stupa k ljudima ... Ona je dosegla svoje ispunjenje u životu, smrti i uskrsnuću Isusa Krista. U Kristu je Bog izrekao sve, naime samoga sebe, i zato je objava završena s uobličavanjem Kristove tajne u Novome zavjetu".²

Stoga ćemo veću pažnju i više vremena posvetiti drugom dijelu, tj. "privatnim objavama" i službenom stavu Crkve i teološke znanosti o tim fenomenima koji pobuđuju veliku pažnju, uznemirenost, pa čak i senzacije i kontroverze unutar vjerničke zajednice. Vidjet ćemo i svjedočanstvo Sv. pisma o tim pojavama, te kriterije koji su nužni da bi se razlikovalo te pojave i pravilno ih se ocijenilo, te kolika je obvezatnost pojedinca, skupine, zajednice u odnosu na te pojave, ukazanja, 'privatne objave' i slične pojave.

2. PRIVATNE OBJAVE

Službeni i doktrinarni stav Crkve jest da: poslije Kristova dolaska, tj. Njegova povijesno-zemaljskog života, propovijedanja, nauke i slavnog uskrsnuća i uzašašća u nebesku slavu, nema, niti treba očekivati neku novu objavu

---

² Videnja nikad nisu čista fotografija onostranoga, u: Joseph Kardinal Ratzinger, *U službi Istine*, Ziral, Mostar-Zagreb, 2002., str. 141-159 (145-146); Vidi i KKC, 65.

koja bi se odnosila na temeljno stanje čovječanstva u svezi sa spasenjem i otkupljenjem.

U Njemu i po Njemu Bog nam je, doista, objavio u potpunosti, u punini, opći plan spasenja i uključivanja ljudskoga roda u božanski plan ljubavi i zajedništva. Ta objava se drži zaključenom, dovršenom, smrću posljednjeg od Dvanaestorice, od apostola. Dakle, sa sv. Ivanom, apostolom i evanđelistom. Protivna zabluda modernizma, da božanska Objava nije završena, osuđena je 1907. glasovitim dekretom pape Pija X. i Sv. Oficija *Lamentabili*.³

Ipak, svjedoci smo da se tijekom povijesti Crkve u ova dva tisućljeća, pojavljuje i fenomen "privatnih objava", ukazanja BDM i drugih svetaca, pa i samog Krista, nadnaravnih viđenja, čudesa, te drugih oblika Božjeg priopćavanja svoje volje, i svog nauma pojedincima, skupinama.

S tim fenomenima Crkva se suočava, s vremena na vrijeme, prigodno, i potrebno im je posvetiti posebnu pažnju, stručnost, razboritost, strpljivost uz pravilno "razlikovanje duhova" i ispravno vrjednovanje i prihvaćanje tih pojava i tih poruka.

Jer, sv. Pavao kaže: "*Duh Božji puše gdje hoće*" i nije ograničen samo na institucionalne, hijerarhijske strukture Crkve, te sve to može i treba pridonijeti izgradnji i rastu Tijela Kristova koje je Crkva, i sve skladno ucijepiti u cjelokupni organizam Kristove zajednice i njezina spasenjskog poslanja.

Te objave nazivamo "privatnima", tj. razlikujemo ih od "javne objave". Koja je razlika?

Javna objava jest ona koja se, po poslanju Crkve, upućuje ljudima svakog razdoblja i svakog zemljopisnog područja. Ona obvezuje sve i svakoga, i ta obveza ne podnosi nikakve iznimke, niti ikakvo izuzeće.

Privatne objave, ili kako ih naziva Tridentski sabor "specijalne (posebne)" ili "partikularne objave" (DS 1540; 1566.), su nešto što i ne mora biti nužno vezano uz pojedinca, manju skupinu, ili samo određeni ambijent i određeno vrijeme.

---

³ Decr. S. Officii, *Lamentabili* od 3. VII. 1907: DS 3421.

Zapravo, a često tako i biva, one se odnose na pojedinca, skupinu, određeni prostor i cijelu Crkvu u svoj punini, i mogu dati poticaje, nove impulse i jednu novu dimenziju pobožnosti i štovanja Boga, te dinamičniji kršćanski život.

Ali, da vidimo što nam o tome svjedoči Sv. pismo?

2.1. Sv. pismo i objave

Takve objave možemo razlikovati kao "viđenja", "ukazanja", te posebne "poruke" (*visiones, apparitiones, prophetiae!*).

'Viđenja', su prema tome, osjetno primjećivanje onoga što se 'ukazuje'. Teološki su viđenja 'duševni događaji u kojima na naravan način tjelesnim osjetilima postaju dostupne nevidljive stvarnosti, kao Bog, anđeli i štoviše, sveci, ali i ostvarene stvari, a sve to povezano je s nadnaravnim ciljem ljudskog spasenja. Tu spadaju prostorno daleki te prošli i budući događaji".⁴

A ukazanje, po riječima Renée Laurentina, bi bilo: "vidljivo očitovanje nekog bića čije je viđenje na tom mjestu neobično, ili neobjašnjivo, prema naravnom tijeku stvari!"⁵

"Crkva načelno priznaje mogućnost privatnih ukazanja i viđenja. Ona to temelji na zajamčenoj istini da se Bog može učiniti vidljivim ne samo preko svojih djela nego i preko svojih riječi. On je to i činio. Sveto pismo svjedoči da se Bog povijesno ukazivao u stvorenim znakovima."⁶

Osim toga, sva je povijest izabranog naroda i Crkve popraćena brojnim proroštvima, viđenjima, ukazanjima. Ezekijel čuje Božji glas, govor (1,28 sl.), Izaija će ga vidjeti (2, 1), Jeremija vidi Božju objavu u slikama i znakovima (1, 13; 24, 1).

---

⁴ L. Scheffczyk, *Grundlagen von Erscheinungen und Prophezeiungen*, u: Fatimakongress, Augsburg, 1981; Papst Johannes Paul II, *Fatima 1982*, str. 16-40; Lj. Rupčić, *Gospina ukazanja u Medugorju*, A. G. Matoš, Samobor, 1983., str. 57:

⁵ *Apparizioni*, u: Nuovo Dizionario di Mariologia (a cura di Stefano Fiore e Salvatore Meo), San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi), 1996., (4. izd.), str. 133.

⁶ L. Scheffczyk, *nav. dj.*, str. 59.

U NZ ukazuju se anđeli koji prenose Božju poruku (Lk 1,11; 1,26). Bog se priopćava, katkad, čak i u snu (Mt 1,20; 2,19).

Knjiga *Djela apostolska* prepuna je takvih primjera! Na Dan Duhova sam prvak apostolski, Petar, nagoviješta razdoblje Duha Svetoga, koji će djelovati preko viđenja, snova, ukazanja, proroštava (usp. 2,16-21). I on sam je, preko posebne objave, informiran kako treba djelovati i postupiti u slučaju centuriona Kornelija (10,3-8).

Pavao, apostol, će se obratiti i postati kršćaninom i apostolom, upravo posredstvom posebnog ukazanja i objave koju je doživio na putu u Damask (9,3-9).

I u drugim prilikama, kako svjedoče Dj Pavao će doživljavati iskustvo posebnih objava, viđenja, ukazanja, tj. fenomena koji su ograničeni samo na njega, ali imaju snažne reperkusije i odjeka u životu prvotne Crkve i zajednica koje on osniva i koje će i od toga zadobiti poseban pečat (usp. Dj 16,9; 18,9; 20,23; 27,23.24; 1 Kor 12,1ss.; 1 Sol 5,23).

U Drugoj poslanici Korinćanima (12,1-6) on će govoriti i o svom posebnom, mističnom iskustvu i doživljajima 'gdje je čuo neizrecive riječi kojih čovjeku nije dopušteno govoriti' (2 Kor 12,5).

Otkrivenje, prije nego će priopćiti simbolička 'viđenja' koja se tiču teologije povijesti, iznijet će, različitim Crkvama u Maloj Aziji, partikularna viđenja, 'vizije' koje se odnose na osobni život pojedinaca, ali i cjelokupne zajednice, ili o posebnim učenjima pojedinaca i različitih skupina koje uznemiruju vjernike (usp. Otk 1,4-3,22).

Na kraju, ta *viđenja* i *ukazanja*, pa i proroštva treba ucijepiti u cjelokupni korpus božanske Objave. To posebno naglašava sv. Pavao, jer on, u nabranjanju posebnih službi i darova u Crkvi, odmah nakon apostolâ (usp. 1 Kor 12,28; Ef 2,20; 4,11) stavlja na drugo mjesto proroke i proroštva. Doista, u teologiji sv. Pavla oni imaju višestruku ulogu i značenje, jer, osim poticanja, opominjanja, izgradnje zajednice i tumačenja raznih viđenja, imaju i posebnu ulogu - imaju i 'posebne objave' koje im je Gospodin udijelio da ih priopće, posreduju i prenesu zajednici vjernika (usp. 1 Kor 14,29-30). Upravo te

'objave' postaju kao neki "čin u kojem se izražava, u izvrsnosti, proročka funkcija!"⁷ I sve te objave i posebni darovi Duha moraju biti u službi rasta, usavršavanja i 'izgradnje zajednice,' Crkve (usp. Ef 4,12).

2.2. Teologija i 'privatne objave'

Iz patrističkog doba vrijedno je spomenuti da su se tim pojavama pozabavili već *Didache* i *Hermin Pastir*. Sama *Didache* priznaje i pridaje veliko značenje prorocima i proroštvu u zajednici, ali i prva propisuje pravila za razlikovanje pravog od lažnih proroka (usp. 11,7-12; SC 248, 184-188).

Već su sv. Irenej i Tertulijan pokušali odrediti i jasne kriterije, načela istinitosti tih pojava i posebnih darova. M. Bongardt sintetizira njihove zahtjeve ovako: "One se mogu, kao takve, jedino priznati, kada se mogu usuglasiti s Predajom (*Traditio*) Crkve, koja je, sa svoje strane, obavezna apostolskom svjedočanstvu!"⁸

Sv. Ciprijan daje, također, veliku važnost 'posebnim (privatnim) objavama', i često ih koristi u svom pastoralnom djelovanju (usp. *Epist* 11,3-4; *CSEL* 3,497-498).

Sv. Augustin je mnogo suzdržaniji u svezi s tim. Ipak, primjećuje da je vrlo teško razlikovati između onih istinskih, autentičnih objava i onih koje su lažne ili umišljene (*De Genesi ad litteram*, XII, 1328; *PL* 34,465).

Krajem srednjega vijeka nastaju mnoge zbirke tih 'privatnih, posebnih objava' koje je Bog upućivao ljudskom rodu preko pojedinaca, skupina, manjih skupina. Najpoznatija zbirka jest zbirka objava Brigite Švedske (†1373.).⁹ Tom zbirkom, a i drugima, pozabavio se i Sabor u Baselu, te

⁷ P. Adnes, *Rivelazioni private*, u: Dizionario di teologia fondamentale (a cura di René Latourelle-Rino Fisichella), Cittadella Editrice, Assisi, 1990., str. 1066-1070, 1066.

⁸ Michael Bongardt, *Einführung in die Theologie der Offenbarung*, WBG, Darmstadt, 2005., str. 168.

⁹ Vidi: *Objave svete Brigite Švedske. O životu i mucij Gospodinovoj i o životu njegove blagoslovljene Majke*, UPT, Đakovo, 2006.

je naredio ispitivanje tih njezinih objava. Od tog vremena nastaju i prvi sustavni traktati i rasprave o tim fenomenima. Vrijedno je spomenuti djelo Jeana Charliera Gersona (†1429.) *De probatione spirituum*, koje preporuča razboritost u ocjeni tih pojava. A Ivan di Torquemada (ili Turrecremata (†1468.), u svojem djelu *Defensorium super revelationes S. Brigittae* donosi i jasne kriterije, koji će dugo vladati i biti preuzeti od mnogih teologa i duhovnika.

Nadolaskom novog doba, osobito u Španjolskoj od 16. st., prevladat će negativni stav prema tim pojavama. Sv. Ivan od Križa će biti, čak, i strog u tom smislu, držeći da “želja za božanskim darovima i užitak koji iz toga proizlazi, sačinjavaju jednu od većih prepreka jedinstvu s Bogom, koja se ostvaruje jedino u čistoj vjeri. I zapovijed koja će vrijediti, bit će vrlo jasna: potrebno je ‘ne dopustiti’ posebne objave kada se pojavljuju; štoviše, mora se njima ‘suprotstaviti’ kao pogibeljnim napastima (*Uspomina na brdo Karmel*, II, 27, 6.). Ako su zaista, nadnaravne pojave, postići će, svakako, svoj učinak milosti; a ako su iluzije, duša neće pretrpjeti nikakvu štetu suprotstavljajući im se!”¹⁰

Ali, od 17. st. pa nadalje, do dana današnjega, fenomeni će se umnažati, te imamo ukazanja, objave Presv. Srca Isusova u Paray-le-Monialu, te ukazanja BDM u raznim mjestima: u Rue du Bac u Parizu, La Salette, Lourdes, Pontmain, Fatima, Beauraing, Banneux, Knock, Tre Fontane, Međugorje, Siracusa, itd.

2.3. *Kriteriji za razlikovanje i vrjednovanje ‘posebnih (privatnih) objava’*

Osim poznatih kriterija koje je već postavio sv. Pavao u svojim poslanicama, u svezi s tim posebnim darovima Duha Božjega (proroštva, viđenja, ukazanja, darovi jezika, ..., 2 Kor 12-14) teologija je, kao znanost o Bogu i božanskoj Objavi, tijekom stoljeća definirala i postavila nekoliko kriterija, načela

---

¹⁰ P. Adnes, *Rivelazioni private*, DTF, str. 1066-1070, 1067.

koje treba uzeti u obzir pri procjeni, vrjednovanju tih pojava i njihovog značenja za širu zajednicu, za cijelu Crkvu Kristovu.

Evo tih načela i kriterija:

2.3.1. Načelo pravovjernosti (ortodoksije):

P. Adnes, u svom sržnom prikazu tih objava za DTF,¹¹ kao prvi i najvažniji kriterij spominje načelo *pravovjernosti* (ortodoksije) same poruke i samog događaja! “Prvi je doktrinarnog reda i odnosi se na objekt posebne (partikularne) objave, i to je njezina pravovjernost. Isključeno je da bi Bog mogao proturječiti svojoj vlastitoj Riječi, koje je Crkva kvalificirana tumačiteljica. Smatrat će se, dakle, lažnom svaka objava koja bi bila u proturječnosti s nekom istinom vjere ili ćudoređa.”

Drugi kriterij je psihološkog reda i odnosi se na subjekt objave. Radi li se o dobro uravnoteženoj osobi, ili ima patoloških tendencija? O tome W. P. piše: “Osoba koja ima viđenja i objave mora biti duševno i ćudoredno zdrava osoba. Tu se ne radi o fizičkom zdravlju, već o duševnoj ravnoteži i poštenju koji govore o vjerojatnosti i vjerodostojnosti navodne objave... Na moralnu ispravnost i čistoću treba još više paziti. Napose na kreposti koje su uvjeti istinitog suda”.¹²

Treći kriterij tiče se samih učinaka, ili *duhovnih plodova* prouzročenih bilo u samom subjektu ili u njegovu okruženju (ambijentu). Smjernica je Pavlov tekst Solunjanima: “Duha ne trnite! Proročke govore ne prezirite! Sve ispitujte, dobro zadržavajte!” (1 Sol 5,19-21), te 1 Kor 14,12: “Tako i vi, budući da vruće čeznete za duhovnim darovima, nastojte ih imati u izobilju *na izgradnju Crkve!*” i 1 Kor,12,7: “Svakomu se daje objava Duha *na opću korist!*”

Ali i plodovi, makar i pozitivni, ne moraju biti uvijek mjerilo i kriterij. O tome ponovno W. P.: “Na koncu, potrebno je vidjeti

---

¹¹ Isto, str. 1066-1070 (1067-1070).

¹² W. P., *Privatne objave i ukazanja*, u: Crkva u svijetu 3/1989., str. 247-251, (250).

i plodove koje ukazanja donose, kako za same vidiocce, tako i za one koji dolaze s njima u dodir. No, sami duhovni plodovi nisu dostatan kriterij u prosuđivanju autentičnosti ukazanja. Poznati su naime slučajevi gdje su ukazanja bila odbačena (jer su bila neautentična), a ipak su se zbilja brojna obraćenja i dobili toliki duhovni plodovi. No, kada su svi nabrojani kriteriji (osoba-predmet-učinci) i druga nabrojena 'pomagala' pozitivni, onda ovaj o duhovnim plodovima doprinosi jačini argumentacije vrednovanja samog fenomena".¹³

I kada se radi o objavama koje imaju široki crkveni odjek, "sud Crkve uzima u razmatranje istinitost i obujam zajedničkoga (kolektivnog) pokreta molitve, obraćenja, istinskog žara koji iz toga proizlazi, te, na kraju, i čudesa koja su u očitoj vezi s tim objavama".¹⁴

I Drugi vatikanski sabor pozabavio se tim posebnim darovima, karizmama koje Bog, u svakom vremenu i u svakom narodu, daje i dijeli. U dogmatskoj konstituciji o Crkvi *Lumen gentium*, u br. 12. kaže se: "Isti Duh Sveti ne samo da po sakramentima i službama Božji narod posvećuje i vodi i krepostima ga uresuje, nego svoje darove 'dijeleći kako hoće' (1 Kor 12,11), dijeli među vjernike svakoga staleža također posebne milosti (m. podcrtavanje) kojima ih čini sposobnima i spremnima da prime razna djela ili dužnosti korisne za obnovu i veću izgradnju Crkve, prema onomu: 'Svakuomu se daje očitovanje Duha na korist' (1 Kor 12,7).

Te karizme, bilo najsjajnije bilo jednostavnije ili više raširene, budući da su osobito prilagođene potrebama Crkve i korisne, treba primiti sa zahvalom i utjehom.

Izvanredne pak darove (m. podcrt.) ne treba lakoumnno tražiti, niti se preuzetno smiju od njih očekivati plodovi apostolskih djela; ali sud o njihovoj ispravnosti i urednoj upotrebi spada na one koji upravljaju Crkvom, i na koje osobito

---

¹³ Isti, str. 251.

¹⁴ P. Adnes, *nav. dj.*, str. 1067-1068.

spada ne ugasiti Duha, nego sve ispitati i zadržati ono što je dobro (usp. 1 Sol 5,12 i 19-21)".¹⁵

2.3.2. Pristanak (prihvatanje i obvezatnost) tih 'posebnih', privatnih objava

To je, možda, jedno od najtežih i najsloženijih pitanja i problema koja muče crkvenu hijerarhiju, teologe, pa i same vjernike!

Vidjeli smo da je pitanje 'posebnih objava', ukazanja, viđenja, čudesa i drugih sličnih pojava, koja očituju posebni Božji intervent i dar, u Crkvi principijelno prihvaćeno kao moguće i, kao takvo, treba ga promatrati s dužnom pozornošću i velikom odgovornošću.

Ali, kada se radi o samo prihvaćanju, tj. *pristanku* i odobravanju tih pojava i poruka, među teolozima nema jednoznačnog odgovora.

Među onima koji su najveći zagovornici prihvaćanja i pristanka na te poruke i pojave jest veliki španjolski teolog Suarez. On o tome govori u svom djelu *De fide* disp. III. sect. 10, u *Opera omnia*, ed. Vives'. t. 12,9094). Sličan stav zastupao je i Lugo, protiv stava drugih teologa, kao npr. Caetano, M. Cano i Banez.

Adnes sintetizira Suarezovo mišljenje ovako: "Ako je izvor neke objave siguran, takva objava traži pristanak božanskom vjerom (*de fide divina*, m. o.), barem od strane onog tko je primatelj te poruke.

Motiv vjere jest, doista, autoritet riječi Božje. Kada je taj autoritet prisutan, bez obzira kakav bio objekt za koji se posvjedoči, to je dovoljno da proizvede pristanak božanskom vjerom. I razlika između božanske vjere u svezi s javnom objavom i onom koja se tiče privatnih objava čisto je akcidentalnog karaktera.

U prvom slučaju objava se predlaže (posreduje) od Crkve; u drugom slučaju ona je predložena od Boga na izravan način,

---

¹⁵ Drugi vatikanski koncil, Dokumenti. Latinski i hrvatski, LG 12, KS, Zagreb, 1970., str. 111.

ali je motiv pristanka isti u oba slučaja – autoritet koji dolazi od Boga koji se objavljuje.

Što se tiče osoba koje nisu uključene (koje nisu korisnici, tj. primatelji tih poruka, objava, m. o.) u te 'privatne objave', i one, također, mogu i trebaju dati svoj pristanak božanskom vjerom, ako imaju dokaze i nužna jamstva o božanskom izvoru te objave.

To Suarezovo mišljenje je, u naše vrijeme, ponovno preuzeo Karl Rahner u svom djelu *Les révélations privées. Quelques remarques théologiques*, u: RAM 25 (1949), 509.¹⁶

Govoreći o tim fenomenima K. Rahner ih stavlja u sasvim nov kontekst, koji je, nažalost, ostao neprimijećen i nedovoljno vrjednovan. Gianni Colzani piše, za to Rahnerovo mišljenje o viđenjima, ukazanjima i proroštvima: "Rahner ih shvaća unutar vrijednosti onog karizmatiskog elementa, za koji smo prisiljeni požaliti se zbog njegova iščeznuća ili obezvrjeđenja u životu Crkve. U tom okviru, viđenja ne govore, prije svega, u odnosu na proširenje objave, nego upućuju na objašnjavanje božanske volje unutar neke precizne povijesne situacije. Viđenja su, dakle, karizmatični čini koji pridonose hodu one Crkve koja, u svakom slučaju, ostaje usidrena u objavu Isusa Krista. I vezujući ih uz taj povijesni hod, kojemu pridonose kao karizmatični događaji, Rahner nadilazi onu sterilnu (besplodnu) proturječnost između javne objave i privatne objave, te otvara put pozitivnom odčitavanju tih objava; i ako su legitimne i dokazane, one su pomoć za kršćanina i za zajednicu koja bi željela živjeti što istinski svoj život!"¹⁷

Sam K. Rahner piše da bit 'privatne objave' "ne leži u objavljivanju neke predmetne sadržajnosti (u njezinom asertornom, tvrdećem, karakteru) koja bi samo 'akcidentalno' pridolazila općoj objavi ili s njom već bila istovjetna, nego: privatne su objave u svojoj biti imperativ, kako u jednoj

---

¹⁶ Usp. P. Adnes, *nav. dj.*, str. 1068.

¹⁷ K. Rahner, *Visionen und Prophezeiungen*, Tyrolia, Innsbruck, 1952; Gianni Colzani, *Maria. Mistero di grazia e di fede*, San Paolo, Cinisello Balsamo (MI), 1996., str. 301.

povijesnoj situaciji kršćanstvo treba postupiti; one bitno nisu nikakva nova tvrđnja, nego nova zapovijed".¹⁸

S druge strane, ističe se najnovija tomistička ili neotomistička škola. Sv. Toma, doduše, nije posebno o tome raspravljao, osim o fenomenu proroštva.¹⁹

Ta škola je mnogo rezerviranija i opreznija u svezi s takvim objavama, viđenjima, ukazanjima, darovima, čudesima. Ona suzuje te fenomene na pojedinačni slučaj i odnosilo bi se to samo na objavu u kojoj Bog otkriva nekome nešto od nadnaravnog otajstva, a tiče se njegovog, intimnog (privatnog) života!

Na taj način, tomistička škola tendira tako da izvuče privatne objave iz djelokruga božanske vjere, jer, općenito, takve objave nemaju, kao objekt, istine koje ne bi bile već sadržane u javnoj objavi; njihov se objekt odnosi na praksu (practiciranje!) kršćanskog života, bilo osobnog bilo društvenog!

I pristanak koji oni traže jest, dakle, pristanak ljudskom vjerom (*de fide humana*, m. o.).²⁰ Jedan od predstavnika te tomističke škole, koji se bavio tim pitanjima, jest i Yves Congar.²¹

2.3.3. Učiteljstvo Crkve i 'privatne, posebne objave'

Samom Učiteljstvu Crkve pripada kompetencija prosudbe, procjene i davanja dopuštenja da se posebne 'privatne objave' (viđenja, ukazanja, posebne poruke) odobre i postanu prihvatljive zajednici vjernika. To se obično događa, kada 'objave' imaju značajnog odjeka i posljedica u samoj Crkvi i u pojedinim zajednicama vjernika.

---

¹⁸ Isto, str. 27.

¹⁹ *Summa Theo.* II-II, qq. 171-172. Vidi: Toma Akvinski, *Izabrano djelo* (priredio T. Vereš), Globus, Zagreb, 1981., str. 277-281.

²⁰ Usp. P. Adnes, *nav. dj.*, str. 1068.

²¹ Vidi: Y. Congar, *La crédibilité des révélations privées*, La Vie Spirituelle. Suppl. 53 (1937), str. 29-43.

Međutim, valja biti oprezan i pravilno procijeniti i prihvatiti i taj sud Crkve.

Najčešći oblik prosudbe i prihvaćanja sadržaja dotičnih 'posebnih objava', viđenja i poruka, jest *sud dopuštanja*, odobravanja ili potvrde dotične poruke u 'širokom smislu riječi!'

Ali, što znači to odobrenje, potvrđivanje u 'širokom smislu riječi'?

To znači da "Učiteljstvo ne namjerava upotrijebiti svoj autoritet u pozitivno potvrđivanje samog čina (događaja, činjenice objave, m. o.) te objave. Ograničava se da dopušta proširivanje (razglašavanje!) tih izvješća koja donose te objave, ili se tako nazivaju, jer nije nađeno ništa što bi bilo doktrinarno odbojno (neispravno) ili konkretno nezgodno. Ta potvrda ima samo negativnu vrijednost ili vrijednost kao neke vrste *nihil obstat*.²² I nije obvezatno vjerovati u ta izvješća".

Taj stav i načelo, koje se primjenjuje i na njega se često poziva, iskristaliziralo se tijekom stoljetnog iskustva i prakse, i u 18. st. ga je još preciznije definirao papa Benedikt XIV. (1740.-1758.). Ono glasi: "Potvrda, dana od Crkve, nekoj privatnoj objavi nije ništa drugo nego usuglašena dozvola, poslije vrlo pažljivog ispitivanja, da se ta objava učini poznatom (da ju se objavi, m. o.) za poučavanje i za dobro vjernika. Sličnim objavama, čak i odobrenim od Crkve, može se uskratiti vlastiti pristanak... Samo da se to čini zbog dobrih (velikih, valjanih m. o.) razloga, i bez namjere da ih se prezire" (*De servorum Dei beatificatione* II, 32, 11).²³

Dakle, te objave, viđenja, ukazanja pripadaju posebnoj kategoriji, i s njima valja biti oprezan, razborit i prosuđivati ih s punom odgovornošću, sviješću i stručnošću koje se nameću same po sebi.

---

²² P. Adnes, *nav. dj.*, str. 1069.

²³ *Isto*, str. 1069.

ZAKLJUČAK

Nakon što smo vidjeli razliku između *javne, službene, objave*, koja je upravljena, jednom zasvagda, cijelom čovječanstvu, i Crkva Kristova je naviješta i autentično tumači, i *privatnih objava*, te svetopisamsko svjedočanstvo o tim fenomenima, može se zaključiti da, do dana današnjega, teologija kao znanost nije u potpunosti postigla konsenzus o tim izvanrednim i prigodnim pojavama.

Teolozi i različite teološke škole razlikuju se u samom pristupu, procjeni i stupnju obvezatnosti tih 'posebnih' (partikularnih) objava (viđenja, ukazanja, proroštava, čudesa!). Raspon tih stavova i učenja ide od obvezatnosti *de fide divina* (kao što su to zastupali teolozi Suarez, Lugo, i u najnovije vrijeme, fra Karlo Balić, Dom Roy, OSB te K. Rahner s posebnim vidom tumačenja tih fenomena kao 'nadnaravnog znaka!' tj. 'karizmatične činjenice!', Lj. Rupčić), pa do samog prihvatanja *de fide humana* (ljudskom vjerom) (Yves Congar i drugi), te do jednostavne tolerancije tih događaja, ili čak do samog odbijanja ili umanjivanja vrijednosti tih 'posebnih objava' i poruka!

Ali, valja naglasiti da se tim pojavama pristupa (i treba pristupiti) s najvećom odgovornošću i da prosudba Crkve i službeno odobrenje ili dopuštenje objavljivanja tih poruka, dolazi nakon, katkad, dugogodišnjeg, strpljivog i stručnog ispitivanja i procjenjivanja njihovih plodova, služeći se kriterijima koji su navedeni i koje je Crkva prihvatila.

Revelation and Revelations

Theological assessment of "private or special" revelations

Summary

From the beginning of Christianity and life of Christ's Church, various gifts of the Holy Ghost are often met. These are visions, prophecies, miracles, apparitions, mystical

experiences, special signs and messages passed out by the Spirit “as he will” (1 Cor 12, 11).

These are special graces given to individuals, or sometimes groups, all of them contributing to the personal Christian growth, but also given “to profit withal”.

Church Magisterium and theological science call them “private (special), individual revelations” to differ them from the public, official Revelation, contained in the Holy Scripture and Church Tradition.

The article defines in brief the idea of Revelation and its value, contribution and judging criteria of ‘private revelations’, and theological development, through the centuries, in judging these special gifts and graces.

This is particularly important today, when we are encountered with the rise of these phenomena and spreading of various messages, as well as with certain curiosity and sought after these phenomena and gathering on their sites or round the ‘receivers’ of the messages, visions or apparitions.